

Doc. dr. sc. Adriana V. Padovan, znanstveni suradnik, voditelj projekta DELICROMAR
Jadranski zavod
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
Augusta Šenoa 4, 10000 Zagreb
avpadovan@hazu.hr

ZAKONSKA RJEŠENJA DE LEGE FERENDA ZA NAPUŠTENA PLOVILA U MARINAMA

Izlaganje je održano na okruglom stolu „Pravni okvir za luke nautičkog turizma“ koji je održan u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu, 8. veljače 2018. u organizaciji Znanstvenog vijeća za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava u suradnji s Jadranskim zavodom Akademije. Skup je organiziran u okviru znanstvenog projekta Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine – unapređenje kompetitivnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša (DELICROMAR) br. 3061 koji financira Hrvatska zaklada za znanost.

Sažetak

Većina marina se u praksi susreće s problemom tzv. napuštenih plovila, tj. brodica i jahti koje su ostavljene na vezu od strane njihovih vlasnika ili korisnika, koji su prestali brinuti o njihovu održavanju i plaćati naknade za vez i za druge usluge marine, te su protekom vremena postali nedostupni ili nepoznati uslijed mogućih naknadnih promjena u vlasništvu. Kada se uzme u obzir da prema podacima Europske komisije godišnje izlazi iz uporabe čak oko 80.000 brodica i jahti, od čega se reciklira samo oko 2.000, jasno je da je riječ o velikom izazovu u smislu gospodarenja otpadom.¹ Pri tome će marine nerijetko biti u situaciji da se moraju suočiti s problemima u vezi boravka napuštenog plovila u marini, kao što su dodatni troškovi radi očuvanja sigurnosti plovidbe u marini i zaštiti okoliša, naplata dospjelih potraživanja, gubitak prihoda zbog okupacije smještajnog kapaciteta, izloženost riziku odgovornosti koja proizlazi iz obveze održavanja sigurnosti plovidbe, lučkog reda i zaštite okoliša na području marine i sl.

S obzirom na inicijalno relativno veliku imovinsku vrijednost brodica i jahti, te režim javnog upisa, pravno je sporan doseg ovlasti koje bi trgovačko društvo koje upravlja marinom u svojstvu koncesionara koji upravlja lukom posebne namjene moglo imati u pogledu postupanja s takvim napuštenim plovilima.

Dosadašnja praksa prodaje u ovrsi temeljem vjerodostojne ovršne isprave, odnosno temeljem zakonskog prava retencije, radi namirenja dospjelih tražbina marine pokazala se presporom i neučinkovitom u slučaju napuštenih plovila, poglavito zbog problema s dostavom pismena i dokazivanjem vlasništva ovršenika, a javna prodaja u carinsko-prekršajnom postupku putem Hrvatskog autokluba koja se prakticirala temeljem starih carinskih propisa više nije moguća po važećem carinskom zakonodavstvu. Problem je prepoznat u okviru istraživanja na znanstvenom projektu DELICROMAR, te se kao rješenje de lege ferenda predlaže izmjena i dopuna odredbi o vađenju i uklanjanju podrtina i potonulih stvari glave VI dijela VIII Pomorskog zakonika te članka 171. Pomorskog zakonika. U trenutku pisanja ovog rada, navedeni prijedlog de lege ferenda koji je rezultat istraživanja na projektu, raspravlja se u okviru rada Stručnog povjerenstva Ministarstva mora,

---

¹ EU Commission, Brussels, 30.3.2017, SWD (2017) 126 final, Commission Staff Working Document on Nautical Tourism, str. 3.

prometa i infrastrukture Republike Hrvatske za izradu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika koje je osnovano u veljači 2017. godine.

U izlaganju su pojašnjeni prijedlozi de lege ferenda kojima se širi polje primjene odredaba o vađenju i uklanjanju potonulih stvari na kopneni dio pomorskog dobra te odredaba o vađenju na napuštene pomorske objekte na kopnenom dijelu pomorskog dobra. Nadalje, predviđa se mogućnost tijela koje upravlja lukom, tj. u ovom slučaju konkretno koncesionara koji upravlja marinom, da pokrene postupak vađenja u statusu poštenog nalaznika te analogna primjena odredaba o vađenju na napuštena plovila, čime se omogućuje stjecanje vlasništva nad napuštenim plovilom od strane koncesionara marine u specijalnom upravnom postupku i u relativno kratkim vremenskim rokovima. Nadalje, razrađuje se podjela nadležnosti u pogledu obveznog uklanjanja podrtina, podstandardnih brodova i potonulih stvari na način da je ovlašteno tijelo za obvezno uklanjanje po nalogu lučke kapetanije upravo tijelo koje upravlja lukom, tj. koncesionar marine, u slučaju da vlasnik ne postupi po nalogu za obvezno uklanjanje. Ujedno, posebno se predviđa da se obvezno uklanjanje podrtine, potonule stvari odnosno podstandardnog plovnog objekta može provesti prodajom na javnoj dražbi, a tijelo koje upravlja lukom, tj. konkretno koncesionar marine koji je poduzeo obvezno uklanjanje po nalogu kapetanije ima zakonsko založno pravo i pravo retencije te se nalazi među prvima u redu prvenstva prilikom namirenja.

Dakle, budu li prihvaćeni naši prijedlozi de lege ferenda, marina će imati na raspolaganju nova alternativna rješenja problema uklanjanja napuštenih plovila, i to pokretanjem postupka vađenja u statusu poštenog nalaznika, pokretanjem inspekcijskog nadzora nad podstandardnim plovilom i obveznim uklanjanjem, odnosno prijavom podrtine koja predstavlja opasnost za sigurnost plovidbe ili morski okoliš lučkoj kapetaniji i daljnjim postupkom obveznog uklanjanja.

Cjelovit pisani rad u koautorstvu s dr. sc. Vesnom Skorupan Wolff, suradnicom na projektu DELICROMAR, bit će objavljen u knjizi Pravni okvir za marine u izdanju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u nakladničkom nizu Modernizacija prava, urednik nakladničkog niza akademik Jakša Barbić.